

سرشناسه: علی دوست، ابوالقاسم، ۱۳۴۱ -

Alidos, Abolghasem

عنوان و نام پدیدآور: فقه سیاسی / مؤلف ابوالقاسم علیدوست: تدوین و نگارش جواد طالبی طادی.

مشخصات نشر: قم: منهای علم، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۳۶۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۷۹۸-۲۸-۱ / ۱۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۴۴ - ۲۵۰: همچنین به صورت زیرنویس.

یادداشت: نمایه.

موضوع: علوم سیاسی (فقه)

(Political science (Islamic law

شناسه افزوده: طالبی طادی، جواد، ۱۳۷۱ - / گردآورنده

رده بندی کنگره: BP۱۹۸/۶

رده بندی دیویی: ۳۹۷/۳۷۹

شماره کتابشناسی ملی: ۹۰۴۸۶۱۳

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

فقه سیاسی

مؤلف: ابوالقاسم علیدوست
تدوین و نگارش: جواد طالبی طادی
ناشر: منهای علم
تهیه و تنظیم: دبیر خانه علوم انسانی اسلامی مفتاح
صفحه آرایی: علیرضا سهرابی
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱
شمارگان: ۱۰۰۰ عدد
قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۷۹۸-۲۸-۱

قم - صفائیه - کوچه ۲۳ - پلاک ۵ / تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۶۸۹۶۲

www.menhajelm.ir

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۹.....	سخن ناشر
۱۱.....	مقدمه

فصل اول: کلیات

۱۷.....	چیستی فقه سیاسی
۱۷.....	استعمال وصفی فقه سیاسی
۲۱.....	استعمال اضافی فقه سیاسی
۲۳.....	پیشینه فقه سیاسی
۲۴.....	جایگاه فقه سیاسی در فقه شیعه
۲۵.....	پیش فرض فقه سیاسی
۲۶.....	مسائل فقه سیاسی

فصل دوم: تشکیل حکومت بر اساس شریعت در عصر غیبت امام عجل الله تعالی فرجه الشریف

۳۱.....	بیان مسئله
۳۳.....	پیشینه مسئله در دانش فقه
۳۴.....	شیخ مفید

۳۶.....	شیخ طوسی.....
۳۸.....	ملا احمد نراقی.....
۳۹.....	محمد حسن نجفی (صاحب جواهر).....
۴۸.....	سید حسین طباطبایی بروجردی.....
۵۳.....	سید عبدالاعلی سبزواری.....
۵۴.....	حکومت در عصر غیبت و اقتضای ادله.....
۵۴.....	ادله اثبات مشروعیت.....
۵۵.....	دلیل عقلی.....
۵۸.....	ادله نقلی.....
۷۱.....	قسم اول: راضی نبودن اهل بیت علیهم السلام نسبت به قیام.....
۸۰.....	قسم دوم: بی نتیجه بودن قیام قبل از قیام قائم عجل الله تعالی فرجه الیه
۸۴.....	قسم سوم: امر به سکوت و سکون و نهی از تعجیل در عصر غیبت.....
۹۳.....	قسم چهارم: طاغوت بودن هر صاحب پرچمی قبل از قیام قائم عجل الله تعالی فرجه الیه

فصل سوم: مقوم‌های حکومت اسلامی و امکان‌سنجی تعدد ساختار آن

۱۱۳.....	بیان مسئله.....
۱۱۴.....	پیشینه مسئله.....
۱۱۵.....	پیشینه مسئله در بیان فقیهان.....
۱۲۹.....	پیشینه مسئله در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.....
۱۳۲.....	نقد، بررسی و تحقیق.....
۱۳۳.....	عناصر علی‌التعین و علی‌البدل در مفاهیم.....
۱۳۵.....	عناصر مقوم حکومت اسلامی.....
۱۳۶.....	گسترده شریعت در موارد اختلاف.....
۱۳۷.....	ساختارهای حکومت اسلامی.....
۱۴۳.....	تعدد حاکمیت در حکومت اسلامی.....

فصل چهارم: اصل «عدم ولایة احد علی احد»

۱۵۵.....	بیان مسئله.....
----------	-----------------

تحلیل اصل عدم ولایت.....	۱۵۹
استصحاب انگاری اصل عدم ولایت.....	۱۵۹
سیره انگاری اصل عدم ولایت.....	۱۶۲
گستره اصل عدم ولایت.....	۱۶۶
تحدید دامنه شک نسبت به ولایت افراد و نهادها.....	۱۶۶
موارد استثنائشده از اصل عدم ولایت.....	۱۶۹
ولایت عاقلان عادل و خبیر.....	۱۷۱
ادله اثبات.....	۱۷۶
دلیل اول: آیه «الرجال قوامون على النساء».....	۱۷۶
دلیل دوم: روایت زید شحام از امام صادق علیه السلام	۱۸۰
دلیل سوم: روایت محمد بن اسماعیل از امام جواد علیه السلام	۱۸۲
دلیل چهارم: روایت سماعه از امام صادق علیه السلام	۱۸۹
دلیل ششم: جواز اجرای برخی از امور حسیه توسط غیر فقیه.....	۱۹۶
دلیل هفتم: اولویت غیر فقیه در انجام برخی امور نزد برخی فقیهان.....	۲۰۱
گستره ولایت عاقلان عادل و خبیر.....	۲۰۲

فصل پنجم: اعتبار عهدنامه مالک اشتر

بیان مسئله.....	۲۰۸
پیشینه مسئله.....	۲۱۰
بررسی سند عهدنامه.....	۲۱۴
سند نقل شده از نجاشی.....	۲۱۴
سند نقل شده از شیخ طوسی.....	۲۲۱
تعویض سند.....	۲۲۳
متن عهدنامه.....	۲۲۵
اختلاف نسخ عهدنامه.....	۲۲۶
حکومی یا ارشادی بودن عهدنامه.....	۲۳۴
حکومی بودن عهدنامه.....	۲۳۵
ارشادی بودن عهدنامه.....	۲۳۹

سخن ناشر

سخن گفتن از مسائل مربوط به علوم انسانی در تاریخ علوم بشری امری ضروری و اساسی است. در این زمینه هر فرقه و نحله با توجه به اندیشه‌های بنیادین خود در این سنخ از علوم به نشر عقیده پرداخته‌اند. بدون شک از مهمترین عوامل مانایی دین مبین اسلام در طول تاریخ، توجه به مباحث اساسی همچون فقه، فلسفه، تفسیر، کلام، تاریخ و ... بوده است. توجه مزبور موجب گشته اندیشمندان دانای این آیین بزرگ الهی تعریفی مهم و مؤثر از آموزه‌های آخرین دین خداوند متعال به جهان بشری عرضه کنند که در حوزه مفاهیم و در حوزه کاربرد میراثی افزون از دیگر اندیشه‌ها بر جای گذارده است.

در طول قرن حاضر و به خصوص پس از برآمدن انقلاب اسلامی در ایران نیاز به علوم انسانی در پرتو دستورات دین مبین اسلام اهمیتی بیش از پیش یافته است و جریان اسلام‌گرای متعهد این مرز و بوم تلاش نموده تا مفاهیم دین مبین اسلام را با جلوه‌ای اصیل و بومی و در عین حال کاربردی به جامعه علمی عرضه نماید تا از

این طریق هم در برابر سیل تهاجم اندیشه‌های انسان‌محورِ خداگریِ غربی مقابله نماید و هم گامی استوار جهت بسترسازی تمدن اسلامی بردارد.

نشر منهاج علم به عنوان مجموعه‌ای که رسالت اصلی خود را انتشار کتاب‌هایی با موضوع علوم انسانی اسلامی می‌داند در طول سالیان اخیر تلاش نموده تا در مسیر اعتلای علوم انسانی اسلامی گام بردارد و از این طریق برای گفتمان‌سازی و در عین حال پیشبرد اهداف متعالی انقلاب اسلامی در عرصه علوم انسانی تلاش نماید. از این رو متولیان این انتشارات سعی وافری در جهت انتشار کتاب‌های علوم انسانی اسلامی نموده و ان شاء الله می‌نمایند.

یکی از مهمترین عرصه‌های علوم انسانی در طول تاریخ مباحث مربوط به سیاست و شیوه حکمرانی بوده است که اندیشمندان بسیاری متناسب با سیستم حکومتی مورد پذیرش خود در این عرصه قلم زده و آثار فراوانی را به رشته تحریر درآورده‌اند. کتابی که پیش روی شماست تقریر بخشی از درس خارج فقه سیاسی عالم و فقیه گرانقدر حضرت آیه الله ابوالقاسم علیدوست می‌باشد که با تدوین و نگارش جواد طالبی طادی و همت عوامل انتشارات منهاج علم به زیور طبع آراسته شده است. مؤلف محترم در این اثر تلاش نموده‌اند تا برخی از مسائل فقه سیاسی را به صورت نوین عرضه کنند و از این رو به مطالب مهمی پیرامون جایگاه حکومت بر اساس شریعت در عصر غیبت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، مقوم‌های حکومت اسلامی، اصل عدم ولایت و اعتبار عهدنامه مالک اشتر به عنوان متنی مهم در عرصه فقه سیاسی پرداخته‌اند. بر این اساس کتاب حاضر می‌تواند مورد بهره‌گیری فراوان حوزویان و دانشگاهیان در رشته علوم سیاسی و مباحث مربوط به فقه سیاسی واقع شود. خوانندگان محترم این کتاب به مطالبی مهم و عمیق در حوزه‌های یاد شده دست خواهند یافت ان شاء الله.